

Aan de fractie van Partij voor de Dieren  
t.a.v. mevrouw E.A.H. Lauret

**Postadres**  
Gemeente Nijmegen  
Postbus 9105  
6500 HG Nijmegen

**Bezoekadres**  
Korte Nieuwstraat 6  
6511 PP Nijmegen

T 14 024  
nijmegen.nl

**Contactgegevens**  
nijmegen.nl/contact

**Ons kenmerk**  
D252576006

Datum 30 september 2025  
Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen  
Lichtvervuiling in en om Nijmegen

Geachte mevrouw Lauret,

U heeft het college op 20 juni 2025, op grond van artikel 39 van het Reglement van Orde, schriftelijke vragen gesteld over lichtvervuiling in en om Nijmegen. In uw vragen beschrijft u aan de hand van 3 concrete situaties, het verstorende effect van kunstmatige verlichting.

Op 21 juli 2025 hebben wij u geïnformeerd over de afwijking van de gestelde beantwoordingstermijn, in verband met het zomerreces. In voorliggende brief beantwoorden we uw vragen.

### **Belang van verlichting in de stad**

Voordat we ingaan op uw specifieke vragen, willen we graag schetsen waarom verlichting een belangrijke rol speelt in onze stad. Verlichting draagt bij aan de verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid van Nijmegen. Goede straatverlichting voorkomt ongevallen, maakt dat mensen zich 's avonds veilig voelen op straat en ondersteunt de economische vitaliteit van onze binnenstad en winkelgebieden.

Tegelijkertijd zijn we ons bewust van het effect dat (overmatige) verlichting kan hebben op mens en dier. Daarom zoeken we naar de juiste balans: verlichting waar nodig voor veiligheid en leefbaarheid, maar met zo min mogelijk overlast en verstoring van de natuurlijke omgeving. Een instrument om hier gericht kaders voor te stellen en capaciteit hierop te zetten, is bijvoorbeeld een beleidsplan. Op dit moment is er geen actueel beleidsplan.

### **Onderscheid in soorten verlichting en bevoegdheden**

Het is belangrijk onderscheid te maken tussen verschillende soorten verlichting:

- *Openbare verlichting*: betreft de straatverlichting die de gemeente plaatst en beheert. Hierbij heeft de gemeente directe zeggenschap over plaatsing, type lampen, lichtkleur en timers. Dit betreft hoofdzakelijk de verlichting langs wegen, paden en pleinen.

- *Private verlichting:* omvat alle andere vormen van verlichting: reclameverlichting van bedrijven, gevelbelichting, kunstwerken van woningcorporaties, tuinverlichting, etc. Hierbij is de gemeente beperkt tot haar rol als vergunningverlener en handhaver. We kunnen eisen stellen via vergunningen en kunnen in gesprek met eigenaren, maar hebben geen directe zeggenschap over deze verlichting.

Deze verschillende rollen vragen om verschillende benaderingen.

1. *Is het college het met de Partij voor de Dieren eens dat lichtvervuiling zoveel mogelijk moet worden voorkomen? Zo nee, waarom niet?*

**Antwoord:**

Nijmegen kent een rijke geschiedenis als stad waar mensen al eeuwenlang wonen, werken en samenleven. Verlichting vormt een essentieel onderdeel van het stedelijk weefsel en draagt fundamenteel bij aan de veiligheid en leefbaarheid van onze gemeenschap.

Het college onderschrijft in de Omgevingsvisie het belang van het voorkomen van lichtvervuiling. We zien dit als onderdeel van onze verantwoordelijkheid voor een gezonde leefomgeving.

Voor onze openbare verlichting hanteren we al verschillende maatregelen om lichthinder te beperken. Zo passen we in ecologisch gevoelige gebieden amberkleurige verlichting toe, zoals recent bij het plan Winkelsteeg waar vleermuizen voorkomen. In woongebieden beperken we de masthoogte tot 6 meter voor rijbanen en 4 meter voor voetpaden. Alle nieuwe armaturen stralen geen licht meer naar boven uit.

2. *Is het college bereid de Hornbach te verzoeken hun reclameverlichting na openingstijden, of tenminste 's nachts, uit te doen? Waarom niet?*

**Antwoord:**

Als gemeente kunnen we geen directe sturing geven aan de verlichtingstijden van private bedrijven.

3. *Is een vergunning voor flora- en fauna-activiteiten afgegeven voor de lichtreclame op de Hornbach? Zo ja, waarom? Zo nee, is het college het met ons eens dat dit wel noodzakelijk is, omdat dit een flora- en fauna-activiteit is, waarbij de verlichting mogelijk effect heeft op dieren in de natuurlijke omgeving? Zo nee, waarom niet?*

**Antwoord:**

Voor de lichtreclame van Hornbach is geen aparte flora- en fauna-toets uitgevoerd. Dit komt omdat dergelijke toetsen in Nederland niet automatisch verplicht zijn voor alle verlichtingsaanvragen. Het is wettelijk verplicht op het moment dat een ontwikkeling van een locatie effect heeft op beschermde flora en/of fauna.

Het verplicht stellen van een flora- en fauna-toets voor alle lichtreclame en (licht)kunstwerken is een uitbreiding op de wetgeving. Dat zou dan via provinciaal of gemeentelijk beleid moeten worden geregeld. Het college is niet voornemens dergelijk beleid hiervoor op te stellen.

4. *Is een vergunning voor flora- en fauna-activiteiten afgegeven voor het kunstwerk op het gebouw Havenkade? Zo ja, waarom en kunnen we die ontvangen? Zo nee, is het college het met ons eens dat dit wel noodzakelijk is, omdat dit een flora- en fauna-activiteit is, waarbij de verlichting mogelijk effect heeft op mensen en niet-menselijke dieren in de omgeving? Zo nee, waarom niet?*

**Antwoord:**

Voor het kunstwerk is geen aparte flora- en fauna-toets uitgevoerd. Dit kunstwerk bevindt zich in stedelijk gebied waar menselijke activiteiten centraal staan. Of een kunstwerk daadwerkelijk overlast veroorzaakt is vooraf niet altijd te bepalen. In dit specifieke geval wordt dan ook door de eigenaar gezocht naar een aanpassing. Zie ook vraag 5.

5. *Is het college bereid in te zetten op ander, vleermuisvriendelijk licht voor het kunstwerk op woongebouw Havenkade en op het doven van de verlichting gedurende de nacht, bijvoorbeeld tenminste vanaf 24 uur, en hierover met de beherende woningcorporatie te overleggen? Zo nee, waarom niet?*

**Antwoord:**

We hebben al het initiatief genomen voor gesprekken tussen Portaal, Talis en de kunstenaar over een oplossing voor de huidige situatie. Alle partijen zijn bereid tot het zoeken naar zowel tijdelijke als definitieve aanpassingen. Het dimmen of doven van de verlichting tijdens bepaalde uren behoort tot de opties die worden overwogen.

6. *Is het college bereid voortaan, op alle locaties in Nijmegen waar vleermuizen en andere dieren voorkomen, bij lichtproducerende bouwwerken/kunstwerken/straatverlichting in te zetten op het 's nachts zoveel mogelijk uitschakelen van verlichting en, waar dit echt niet kan, in te zetten op verlichting die zoveel mogelijk vleermuisvriendelijk is, en die ook mensen en andere dieren zo min mogelijk verstoort? Zo nee, waarom niet?*

**Antwoord:**

Openbare verlichting is essentieel voor de veiligheid van onze inwoners en het functioneren van de stad. Wij kunnen niet de verlichting overal uitschakelen waar dieren voorkomen, aangezien Nijmegen een stedelijk gebied is waar mensen wonen, werken en zich verplaatsen.

Voor openbare verlichting hanteren wij reeds praktische maatregelen om onnodige lichtuitstoot te beperken, maar veiligheid en functionaliteit van de stad blijven leidend. In specifieke natuurgebieden kunnen waar mogelijk aanpassingen worden gemaakt. Voor onze openbare verlichting werken we al met dergelijke principes, zoals het gebruik van amberkleurig licht in ecologisch gevoelige gebieden.

7. *Is het college bereid toe te werken naar het 's nachts uitschakelen van lichtreclames in de openbare ruimte, die niet in, op, aan of in de nabijheid van een verkooppunt zijn geplaatst of wellicht zelfs naar het verbieden van zulke lichtreclames? Zo nee, waarom niet?*

**Antwoord:**

Voor particuliere/bedrijfsmatige lichtreclame in de openbare ruimte zijn wij niet voornemens beleid te ontwikkelen. Dit betreft een andere categorie dan de openbare verlichting die noodzakelijk is voor veiligheid. Het college zal hierin een pragmatische benadering hanteren waarbij de balans wordt gezocht tussen bedrijfsbelangen en leefbaarheid.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift  
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls  
burgemeester